

3. RESULTATS DE LES AVALUACIONS INDIVIDUALS D'ESTUDIS I DE DEPARTAMENTS

3.1. Avaluacions en l'àrea d'Humanitats

Introducció

Durant el programa d'avaluacions de 1998 i pel que fa a l'àrea d'Humanitats, s'han avaluat tres titulacions: Llicenciatura en Història de l'Art de la Universitat Autònoma de Barcelona; Llicenciatura en Humanitats i Llicenciatura en Traducció i Interpretació de la Universitat Pompeu Fabra.

La fase d'avaluació interna s'ha dut a terme a cada titulació a través dels respectius comitès interns d'avaluació. Llevat de la titulació de Traducció i Interpretació que finalitzà aquesta fase el mes de juliol de 1998, les altres dues titulacions, Humanitats i Història de l'Art, tancaren els processos d'autoavaluació els mesos d'octubre i novembre, respectivament.

Durant el mes de novembre de 1998, es produí la visita a les titulacions de la Universitat Pompeu Fabra. A la titulació d'Història de l'Art la visita dels avaluadors externs es desenvolupà durant el mes de març de 1999. Cal destacar la bona predisposició per part de les titulacions a ser avaluades, així com el clima de cordialitat i cooperació entre els comitès d'avaluació interns i externs; en general ha existit una bona concordança entre les opinions d'ambdós comitès.

Les tres titulacions han presentat sengles informes finals on recullen els principals punts forts i punts febles, així com les propostes de millora derivades del procés d'avaluació.

Context institucional

La titulació d'Història de l'Art s'imparteix a la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB, un centre on s'imparteixen, ultra la d'Història de l'Art, deu titulacions més de cicle llarg (1er i 2on cicle) i tres de segon cicle. Les titulacions d'Humanitats i de Traducció i Interpretació, avaluades a la Universitat Pompeu Fabra, s'imparteixen a Barcelona, a l'àrea de Jaume I i a La Rambla, respectivament.

La titulació d'Història de l'Art inicia els seus estudis el curs 1992-93 i en el BOE del 28 de gener de 1993 queda recollit el seu pla d'estudis. La titulació presenta una estructura semestral, amb dos cicles i una durada prevista de 4 anys.

La titulació d'Humanitats a la Universitat Pompeu Fabra fou la pionera en la implantació d'aquest estudi l'any 1992; el BOE del 14 de gener de 1998 recull el seu pla d'estudis. La titulació presenta una estructura trimestral en dos cicles i una durada prevista de 4 anys.

Finalment, la titulació de Traducció i Interpretació posa en marxa el primer curs el setembre de 1992, i en el BOE del 27 d'octubre de 1992 queda recollit el seu pla d'estudis, posteriorment modificat en el BOE del 14.01.98. Com en el cas d'Humanitats, la titulació presenta una estructura trimestral, pròpia de la UPF, en dos cicles i una durada prevista de 4 anys.

Taula 3.1.1. Nota de tall de primera assignació dels ensenyaments avaluats en l'àrea d'Humanitats

Titulació	Cursos acadèmics				
	93/94	94/95	95/96	96/97	97/98*
Història de l'Art UAB	5.76	5.88	5.89	6.03	5.93 (5.95)
Humanitats UPF	6.34	5.85	5.82	6.22	5.85 (6.44)
Traducció i Int. UPF					
Alemany/Català	5.00	5.00	5.00	5.00	6.19 (n.d.)
Anglès/Català	7.05	6.85	5.70	6.63	6.67 (n.d.)
Francès/Català	6.43	6.23	6.00	5.00	5.81 (n.d.)
Alemany/Castellà	6.34	5.85	5.82	5.00	5.74 (n.d.)
Anglès/Castellà	6.61	6.72	6.94	7.05	6.94 (n.d.)
Francès/Castellà	5.00	6.45	6.67	6.26	5.40 (n.d.)

* Entre parèntesis es recull la nota de tall equivalent. Pel que fa a l'ensenyament de Traducció i Interpretació de la UPF, la base de dades del CUR recull aquesta dada de manera agregada pel conjunt de combinacions lingüístiques i, per tant, no està disponible.

La Taula 3.1.1 mostra l'evolució de la nota de tall de primera assignació en els darrers cinc cursos acadèmics; en el cas de la titulació de Traducció i Interpretació s'ha desglossat per les diferents opcions lingüístiques que ofereix el títol.

Taula 3.1.2. Demanda d'accés en els ensenyaments avaluats en l'àrea d'Humanitats

Titulació	Demanda d'accés el curs 1997/98 PAAU			
	Places ofertes	Demanda total	Demanda en 1 ^a opció	Demanda satisfeta 1 ^a opció
Història de l'Art UAB	100	1.258	100	67
Humanitats UPF	160	903	154	141
Traducció i Int. UPF				
Alemany /Català	10	43	8	n.d.*
Anglès /Català	40	336	57	n.d.
Francès/Català	10	63	11	n.d.
Alemany /Castellà	10	65	15	n.d.
Anglès /Castellà	40	393	68	n.d.
Francès/Castellà	10	80	11	n.d.

*Pel que fa a l'ensenyament de Traducció i Interpretació de la UPF, la base de dades del CUR recull aquesta dada de manera agregada pel conjunt de combinacions lingüístiques i, per tant, no està disponible.

La Taula 3.1.2 ens presenta informació sobre la demanda d'accés: oferta de places, demanda total, demanda en primera opció i, en els casos que ha estat possible, la demanda satisfeta en primera opció. La majoria d'estudiants accedeixen als centres com a primera opció d'estudi, fet que n'implica una alta motivació i qualitat.

Pel que fa a l'oferta de places, les tres titulacions –analitzant Traducció i Interpretació com un conjunt– es mouen a l'entorn de les 100/160 places; destaca la titulació d'Humanitats amb 160, amb dos grups de 80 al primer curs. Cal remarcar la gran demanda que tenen tots tres estudis, especialment en el cas d'Història de l'Art i, en la titulació de Traducció i Interpretació, la gran demanda de l'opció anglesa.

Taula 3.1.3. Evolució dels alumnes de 1'opció via PAAU amb notes iguals o superiors a 7 en els ensenyaments de l'àrea d'Humanitats

Titulació	Cursos acadèmics									
	93/94		94/95		95/96		96/97		97/98	
	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Història de l'Art UAB	7	7.8%	6	6%	3	3%	6	6%	15	15.7%
Humanitats UPF	25	28.7%	29	19.6%	27	16.5%	45	27.7%	41	25.5%
Traducció i Int. UPF*	49	61.3%	68	56.6%	60	50%	69	57.5%	62	51.6%

* Dada global pel conjunt de combinacions lingüístiques.

La Taula 3.1.3 mostra l'evolució que s'ha produït en la matrícula d'alumnes de primera opció, amb notes iguals o superiors a 7 a les titulacions avaluades.

3.1.3. Ensenyament de Traducció i Interpretació de la UPF

Objectius de la titulació: accés a la titulació

La titulació inicia els estudis el curs 1992-93 i l'any 1998 han finalitzat els seus estudis la tercera promoció d'estudiants. La titulació ofereix diferents opcions lingüístiques: Alemany, Anglès i Francès, combinades amb les llengües considerades A (català i castellà) amb llurs respectius itineraris formatius. Actualment, existeix un projecte de reforma i millora de l'actual pla d'estudis.

D'antuvi els objectius han estat explícits: formar llicenciats en mediació lingüística, entendre la traducció com a procés que integra molts aspectes de la mediació, donar una formació en coneixements lingüístics i afavorir l'excel·lència en les llengües considerades A, integrar a l'ensenyament les noves tecnologies i prioritzar els aspectes especialitzats de les llengües i de la traducció.

Els objectius estan, doncs, ben definits i fan èmfasi en la traducció especialitzada i en la mediació lingüística, són coneguts per la comunitat i es traslladen a la planificació docent.

El programa de formació

El pla d'estudis de Traducció i Interpretació consta de 300 crèdits repartits de la manera següent: 206.5 d'obligatoris, 63.5 optatius i 30 de lliure elecció. La durada prevista de la carrera és de 4 anys repartits en dos cicles de 2 anys. Per tant, el nombre de crèdits que cal cursar per any és de 75.

Taula 3.1.12. El pla d'estudis de l'ensenyament de Traducció i Interpretació de la UPF

<i>Assignatures</i>	<i>Crèdits teòrics</i>	<i>Crèdits pràctics</i>	<i>Total</i>
Troncals i obligatòries	91	115.5	206.5
Optatives (2)	35	28.5	63.5
Lliure elecció	—	—	30
			300
Oferta de crèdits d'assignatures optatives (1)		331.5	<i>Relació (1)/(2)</i>
Oferta d'assignatures optatives		139	5.2
Pràctiques en empreses		—	

Existeix una controvèrsia entre les dues dimensions de la titulació: la traducció i la interpretació. L'actual pla d'estudis posa més èmfasi en la traducció i deixa a nivell introductorí aquesta segona dimensió.

Un dels trets més positius del programa de formació és la decidida orientació dels estudis cap a la mediació lingüística i la traducció especialitzada. També cal destacar l'alt nivell d'actualització científica dels programes de les assignatures.

Del pla d'estudis hi ha dos elements singulars: l'estada a l'estranger, obligatòria per a la llengua B i opcional per a la llengua C, i el treball acadèmic, que són valorats positivament tant pels professors com pels estudiants.

L'horari lectiu setmanal és molt atapeït, com a resultat del gran nombre d'assignatures i crèdits que cal cursar, especialment al 1er cicle.

El fet que el pla d'estudis hagi incorporat diverses combinacions lingüístiques genera un nombre important d'opcions de matriculació; també, la prioritització de la traducció fa que el resultat final sigui el d'un pla excessivament atomitzat, amb un nombre elevadíssim d'assignatures fruit d'una gran combinatòria. Aquest aspecte queda recollit en la remodelació en curs del pla d'estudis, que haurà d'aportar una major racionalització.

Desenvolupament de l'ensenyament

Durant el curs 1997-98, la titulació de Traducció i Interpretació comptava amb 503 alumnes matriculats, dels quals 120 ho estaven al primer curs. A la Taula es dona la taxa d'èxit i la de rendiment, les quals poden considerar-se com altes en el context general. El nombre de titulats (dades del curs 1996-97) fou de 65.

Taula 3.1.13. Taxes d'èxit i rendiment¹ per al curs 1996-97 de l'ensenyament de Traducció i Interpretació de la UPF

	Taxa d'èxit (aprovals/presentats)		Taxa de rendiment (aprovals/matriculats)
	1 ^a convocatòria	2 ^a convocatòria	
1er cicle	80%	70%	85%
2on cicle	91%	82%	93%
Nombre d'alumnes titulats			65

¹ Només assignatures troncal i obligatòries.

Destaca un bon nivell de coordinació en assignatures afins; tanmateix es constata una necessitat de donar més presència a la interpretació, a la traducció literària, així com a la integració dels recursos informàtics aplicats a la lingüística.

Malgrat l'existència d'atenció tutorial a l'entrada dels estudis i també pel seu seguiment, sovint no resulta prou útil, atesa la complexitat de l'actual pla d'estudis i la poca utilització que els estudiants en fan. Caldria fer un esforç per potenciar l'acció tutorial.

Alumnes

Del total d'alumnes matriculats a la titulació (503), la pràctica totalitat són estudiants equivalents a temps complet; les mitjanes d'alumnes per classe a les matèries obligatòries són les següents:

Taula 3.1.14. Mitjana d'alumnes per grup i per assignatures obligatòries en l'ensenyament de Traducció i Interpretació de la UPF

	<i>Alumnes</i>
Mitjana d'alumnes primer curs	29
Mitjana d'alumnes primer cicle	34
Mitjana d'alumnes segon cicle	21
Alumnes totals matriculats	503
Alumnes equivalents a temps complet	503

El nivell d'assistència a classe és molt alt i, en general, els alumnes fan la feina i es graduen en el temps previst; amb tot, la càrrega de treball és molt alta i el ritme és difícil de seguir, especialment al primer cicle.

Professorat

La titulació disposa d'un potencial d'experiència i de tradicions molt ric entre el seu professorat, molts dels quals són professionals de la traducció. Ara bé, no sempre s'aprofita prou bé aquest potencial, especialment per la dificultat de coordinar-lo de forma consensuada.

El professorat està ben valorat per part dels alumnes, tal i com es desprèn dels resultats de les enquestes periòdiques.

La Taula següent presenta la informació sobre com es distribueixen els crèdits impartits per les diferents categories de professorat.

Taula 3.1.15. Dedicació docent per al curs 1997-98* a l'ensenyament de Traducció i Interpretació de la UPF

	<i>% crèdits impartits sobre el total</i>
Catedràtics d'universitat	3.2%
Titulars d'universitat	29%
Titulars d'escola universitària	8.3%
Associats	42.7%
Altres professors	16.7%

* Professorat del departament de Traducció i Filologia.

Instal·lacions

Les instal·lacions de la titulació tenen una qualitat considerable: estan equipades amb els mitjans tecnològics necessaris, són agradables i estan ben mantingudes. Altres elements destacats són la biblioteca, tant per la qualitat dels seus fons com pels sistemes informàtics de gestió, com les aules-laboratori d'idiomes i aules amb cabines d'interpretació.

Cal, però, fer esment de determinades mancances com poden ser aules que facilitin el treball en grup, la insuficiència de les aules d'informàtica amb recursos propis de la titulació o el poc espai per al mòdul d'autoaprenentatge que desenvolupa la titulació.

Relacions externes

La titulació manté relacions amb un nombre molt elevat d'universitats, així com amb organitzacions empresarials i professionals; aquest aspecte pot rebre un major impuls. El total de beques ofertes per al curs 1998-99 en el marc del programa Sòcrates ha estat de 213.

La titulació és conscient que encara no és suficientment coneguda dins de la societat, possiblement perquè no es té una idea massa clara del que són els serveis lingüístics aplicats i, al mateix temps, la inserció en l'entorn professional és encara massa feble. Es recomana emprendre accions per potenciar la presència exterior de la titulació.

Recerca

L'activitat de recerca de la titulació, la realitzen dues unitats: el departament de Traducció i Filologia i l'Institut Universitari de Lingüística Aplicada.

L'Institut té com a objectiu principal el desenvolupament de recursos lingüístics, en suport informàtic i amb marcatges europeus, així com el disseny d'aplicacions per al processament del llenguatge natural. Els principals punts forts de l'Institut són la seva organització i planificació, el clima de treball, la seva contribució a la formació del professorat de la titulació, la formació de grups de recerca, així com la seva oferta en la formació en tercer cicle. Existeixen, però, aspectes que cal millorar com la seva articulació amb el departament de Traducció i Filologia, basada en una planificació conjunta del personal per a la gestió i dels espais disponibles.

El departament, creat l'any 1996, està integrat per un professorat d'origen molt divers i amb experiències de recerca molt diferents. La definició, consideració i cerca d'oportunitats està encara en una fase inicial. Cal precisar les línies de recerca i impulsar la formació de grups. Durant aquests

anys s'ha realitzat un gran esforç per aconseguir projectes i s'ha iniciat un programa de doctorat en traducció.